

F. t. 1. om forældelse af fordringer

dende adgang efter Danske Lov 5-14-4 til afbrydelse ved påmindelse ophæves.

I øvrigt er det udvalgets opfattelse, at en lang række af grundtrækkene i den gældende ordning bør bevarer. Forældelsesfristen bør således ligesom fristen efter 1908-loven som udgangspunkt regnes fra forfaldstidspunktet, og der bør gælde særlige forældelsesregler for fordringer, der hviler på et særligt retsgrundlag.

For så vidt angår de bestemmelser, hvor mindretal i udvalget har foreslået alternative bestemmelser, svarer lovforslaget til flertallets forslag med hensyn til forældelsesfristens længde ved erstatning eller godtgørelse for personskade, jf. pkt. 3.2.2.1 og lovforslagets § 3, stk. 3, nr. 1, og med hensyn til forældelse af fordringer mod kautiønstere, jf. pkt. 3.2.2.9 og lovforslagets § 11, mens mindretallets forslag er fulgt med hensyn til spørgsmålet om forældelsesreglernes fravigelighed i forbrugerforhold, jf. pkt. 3.4.2 og lovforslagets § 26, stk. 2.

Der er desuden i forhold til udvalgets lovudkast tilføjet en særlig forældelsesfrist for lønkrav, jf. pkt. 3.2.2.3 og lovforslagets § 4.

Hovedindholdet af lovforslaget er følgende:

- Der foreslås indført en almindelig forældelsesfrist på 3 år, der suspenderes ved utilregnelig uvidenhed om fordringen.
- Den 3-årige forældelsesfrist foreslås kombineret med en absolut forældelsesfrist på 10 år, ved personskade og miljøskade dog 30 år.
- Der foreslås indført regler om særlige forældelsesfrister og tillægsfrister for visse fordringer, herunder lønkrav, fordringer, der hviler på et særligt retsgrundlag, og indlån i pengeinstitutter.
- Det foreslås, at der i forældelsesloven sondres mellem egentlig og foreløbig afbrydelse af forældelse. En »egentlig« afbrydelse, som bl.a. vil finde sted ved skyldnerens erkendelse af fordringen eller ved sagsanlæg, vil indebære, at der løber en ny forældelsesfrist, mens en foreløbig afbrydelse – eksempelvis ved indbringelse af en tvist, der har betydning for fordringen, for en administrativ myndighed – vil udløse en tillægsfrist, inden for hvilken »egentlig« afbrydelse vil kunne finde sted. Adgangen til at afbryde forældelsen alene ved påmindelse foreslås ophævet.
- Det foreslås, at forældelseslovens regler ikke skal kunne fraviges ved forudgående aftale i forbrugerforhold eller i øvrigt til skade for skyldneren.

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om forældelse af fordringer m.v. (Ændringer som følge af en ny lov om forældelse af

fordringer, ophævelse af købelovens reklamationsfrister ved visse køb m.v.) (L 166), som bl.a. har til formål at tilpasse forældelsesbestemmelserne i en række øvrige love til forslaget til ny forældelseslov.

2. Gældende ret i hovedtræk

2.1. Indledning

De generelle forældelsesregler findes i Danske Lov 5-14-4 fra 1683 og i lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer (1908-loven). Danske Lov 5-14-4 indeholder en regel om 20-årig forældelse, mens forældelsesfristen for krav omfattet af 1908-loven er 5 år.

1908-loven gælder for de typer af fordringer, der er nævnt i lovens § 1, stk. 1. Danske Lov 5-14-4 antages i retspraksis at gælde for fordringer i almindelighed.

Det afgørende efter begge regelsæt er, om der er tale om en »fordring« – efter 1908-loven en fordring inden for lovens område. Ved en fordring forstås sædvanligvis en ret til at kræve en ydelse erlagt. Også fordringer, der udspringer af ikkeformueretlige retsforhold, f.eks. skattekrav og familieretlige underholdskrav, er undergivet forældelse efter disse regelsæt.

Retsvirkningen af forældelse er, at en i øvrigt gyldig fordring ophører og ikke længere kan gøres gældende af fordringshaveren.

Det antages, at forældelsesreglerne er præceptive i forhold til skyldneren, således at det ikke på forhånd, dvs. inden forældelsesfristens begyndelse, gyldigt kan aftales, at fordringen slet ikke er undergivet forældelse, eller at fristen forlænges.

De generelle forældelsesregler gælder i det omfang, der ikke er fastsat særlige regler om forældelse af fordringer i anden lovgivning. Der findes rundt om i lovgivningen en lang række af sådanne særregler, bl.a. i atomskadeerstatningsloven, miljøskadeerstatningsloven, checkloven, forsikringsaftaleloven og produktansvarsloven.

2.2. Danske Lov 5-14-4

Den 20-årige forældelsesfrist efter Danske Lov 5-14-4 gælder generelt, og fordringer, der hverken er omfattet af 1908-loven eller af specielle forældelsesregler i anden lovgivning, forældes alene efter Danske Lov 5-14-4. Danske Lovs 20-årsfrist er dermed i princippet udtryk for den almindelige forældelsesfrist i dansk ret. Da 1908-loven omfatter en lang række dagligdags fordringer, er den praktiske hovedregel dog den 5-årige forældelsesfrist efter 1908-loven.

Af praktisk vigtige typer af fordringer, der ikke er omfattet af 1908-lovens 5-årsfrist, men alene af Danske Lov 5-14-4, kan nævnes krav, for hvilke der er til-